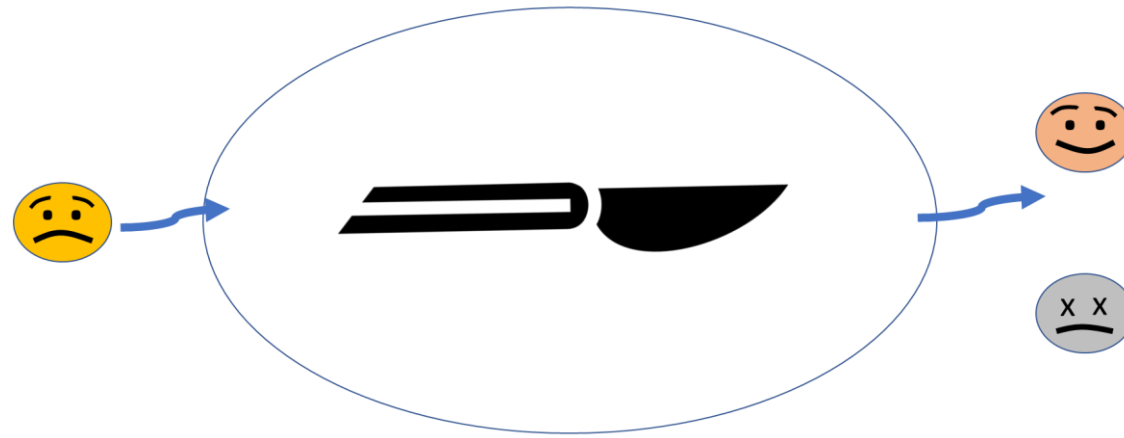
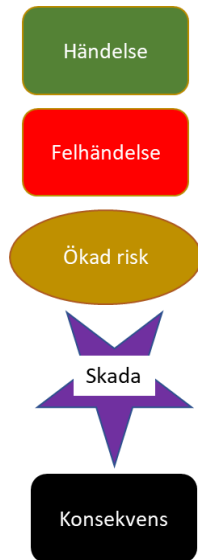

Vad vi ser och vad som sker. Patientsäkerhet inom kirurgi

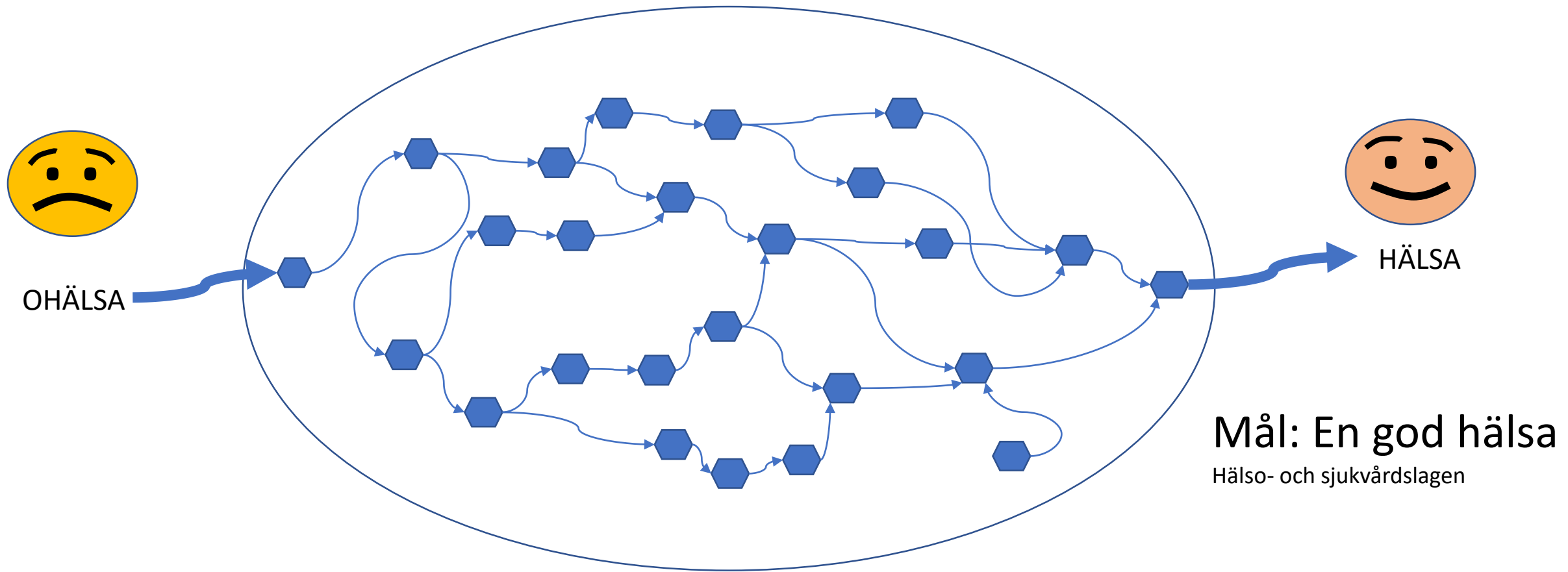

Vad lära av Lex Maria, klagomål och journalgranskning?

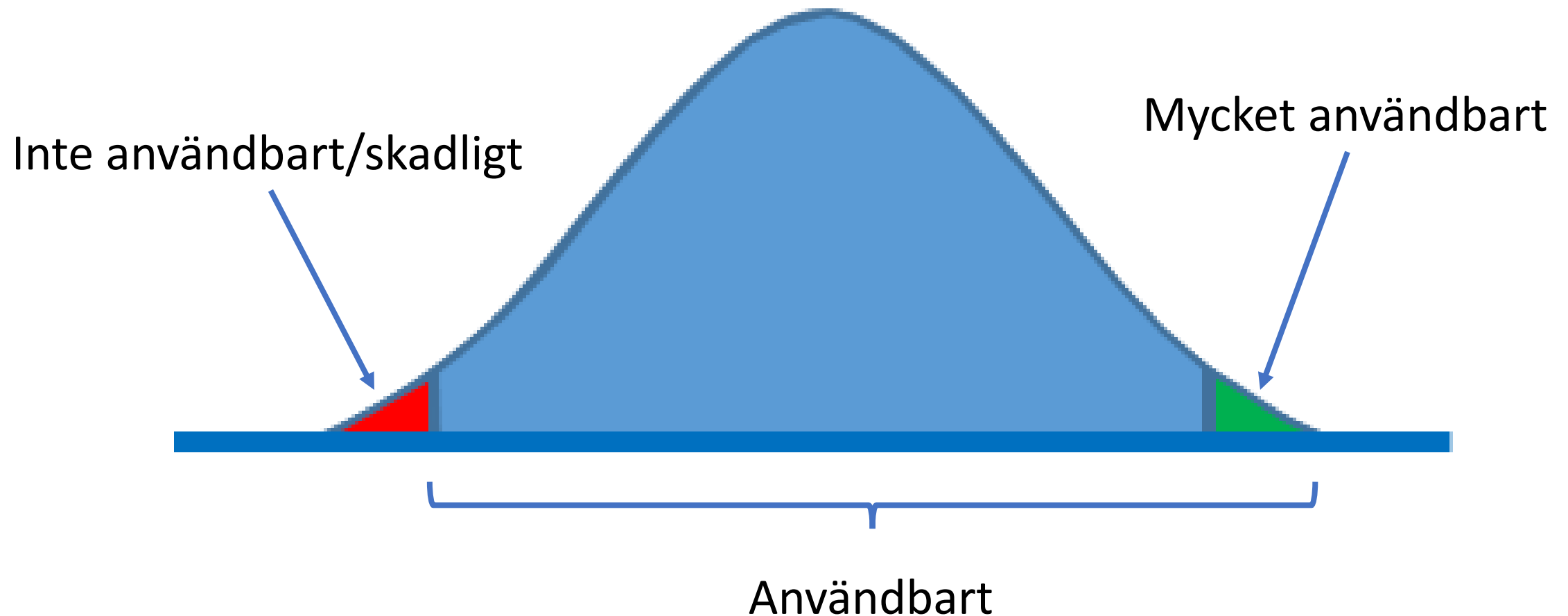
2019-04-02

*Thomas Brezicka, MD PhD
Chefläkare Sahlgrenska Universitetssjukhuset*

Hälso- och sjukvård är komplext!

Resultat av det vi gör - variabilitet

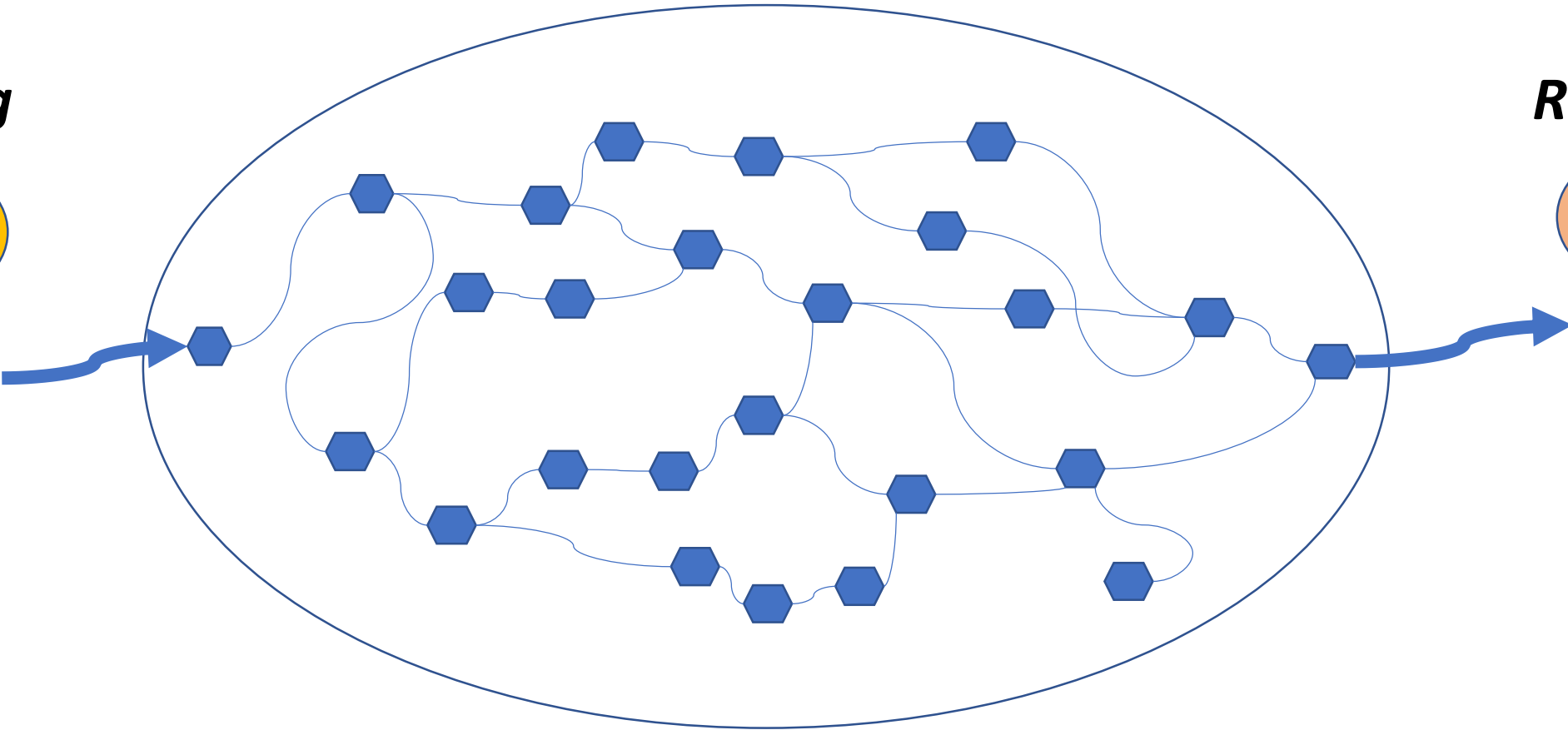

För det mesta går det bra

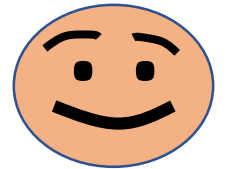
Ingång

OHÄLSA

Resultat

HÄLSA

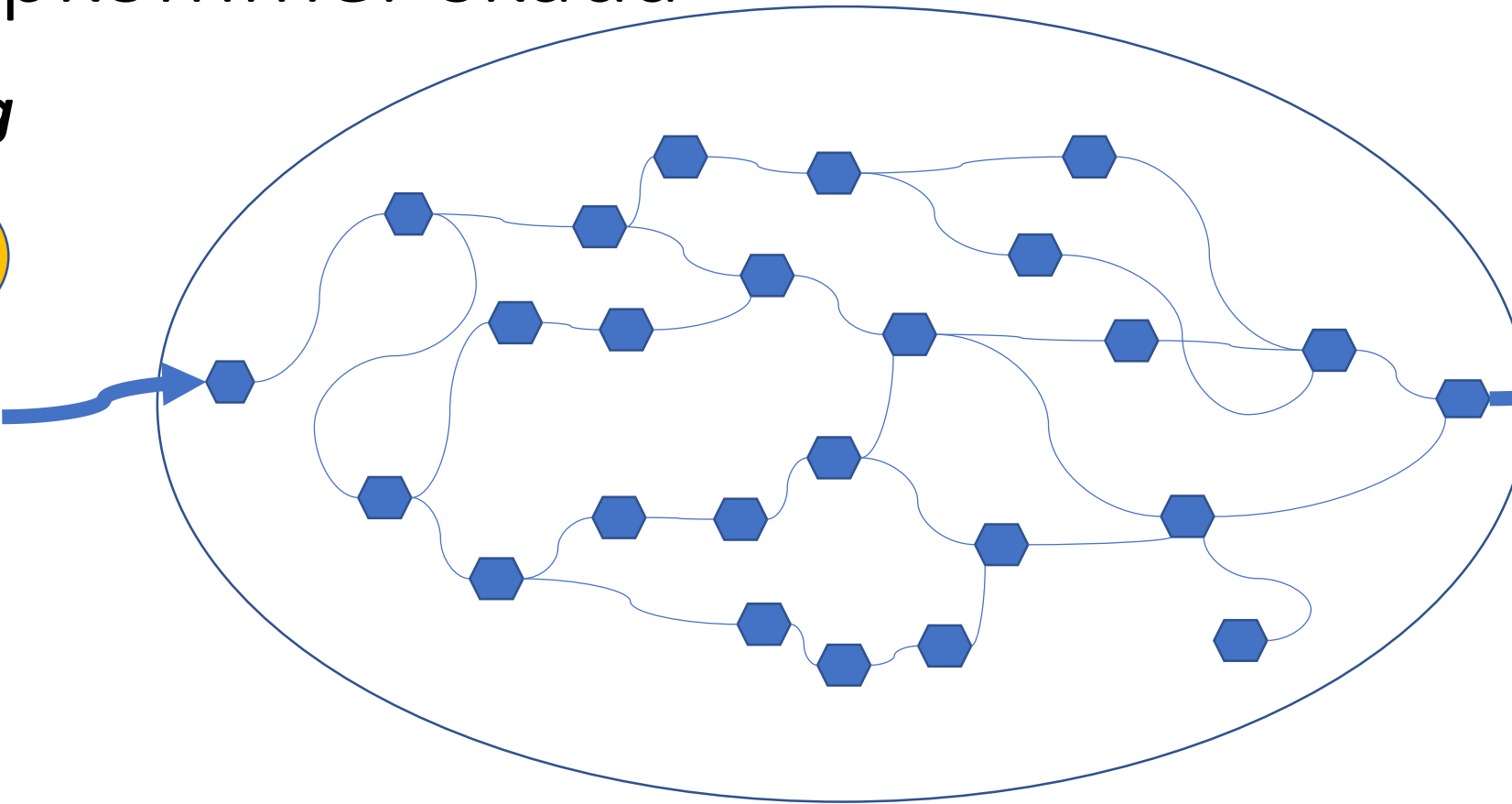
Mål

För det mesta går det bra men ibland uppkommer skada

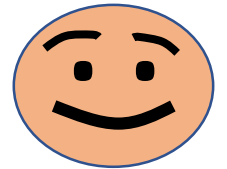
Ingång

OHÄLSA

Resultat

HÄLSA

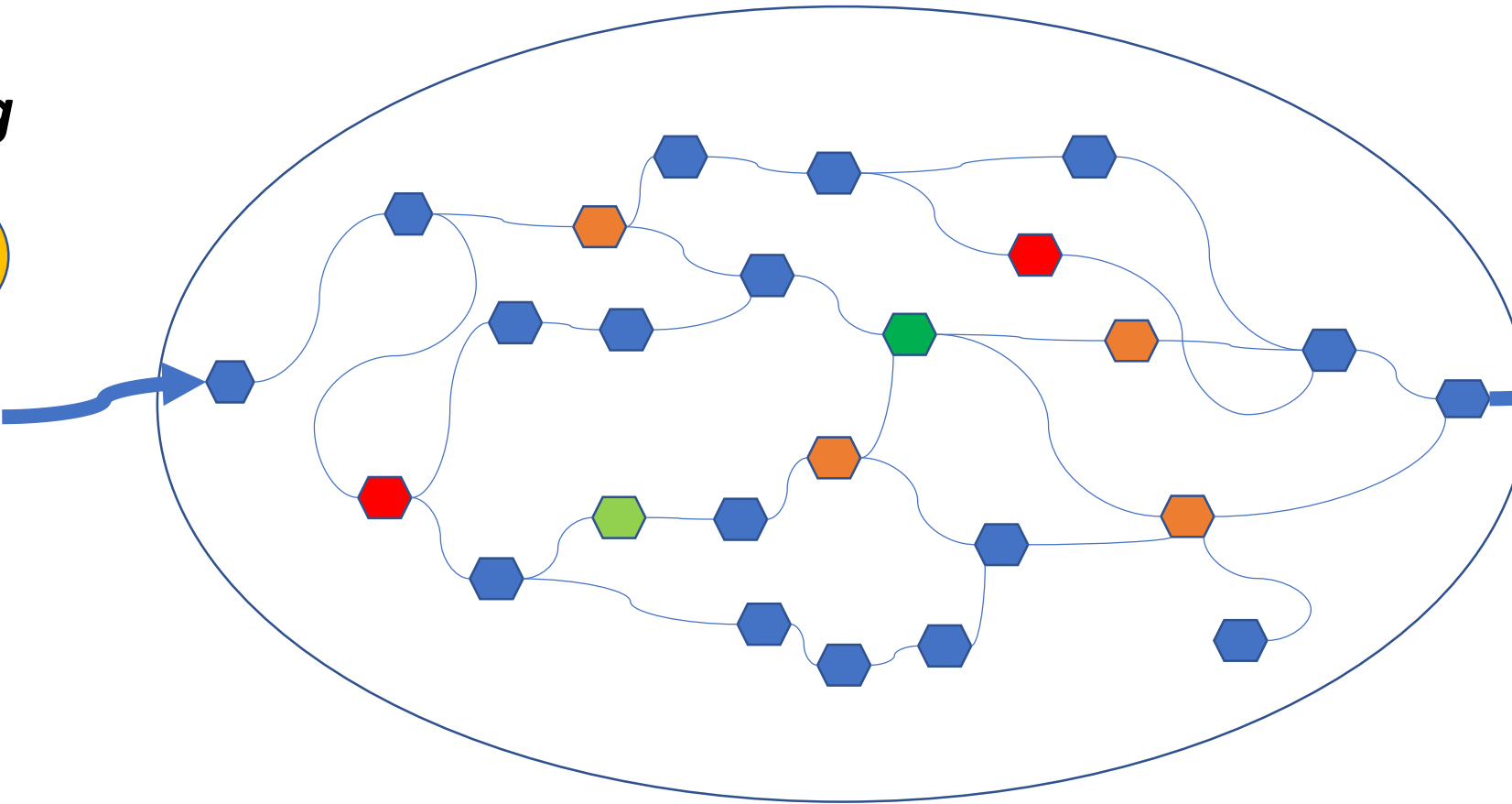
Oönskat/
oväntat resultat

Skador är resultat av samma komplexa system

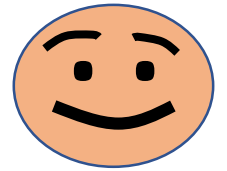
Ingång

OHÄLSA

Resultat

HÄLSA

Oönskat/
oväntat resultat

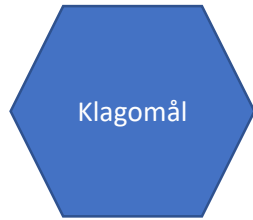
Hur vet vi när något oönskat inträffat?

6 kap 4 § PSL -

rapporteringsskyldighet

4 § Hälso- och sjukvårdspersonalen är skyldig att bidra till att hög patientsäkerhet upprätthålls. Personalen ska i detta syfte till vårdgivaren rapportera risker för vårdskador samt händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en vårdskada.

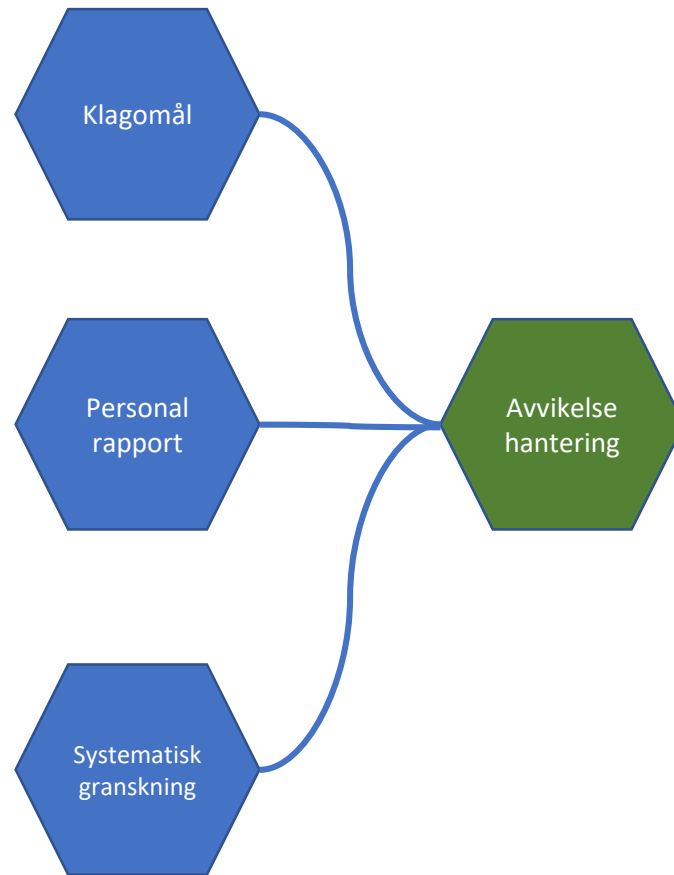

3 kap 8 a § PSL

8 a § Vårdgivaren ska från patienter och deras närstående
ta emot klagomål mot och synpunkter på den egna verksamheten.

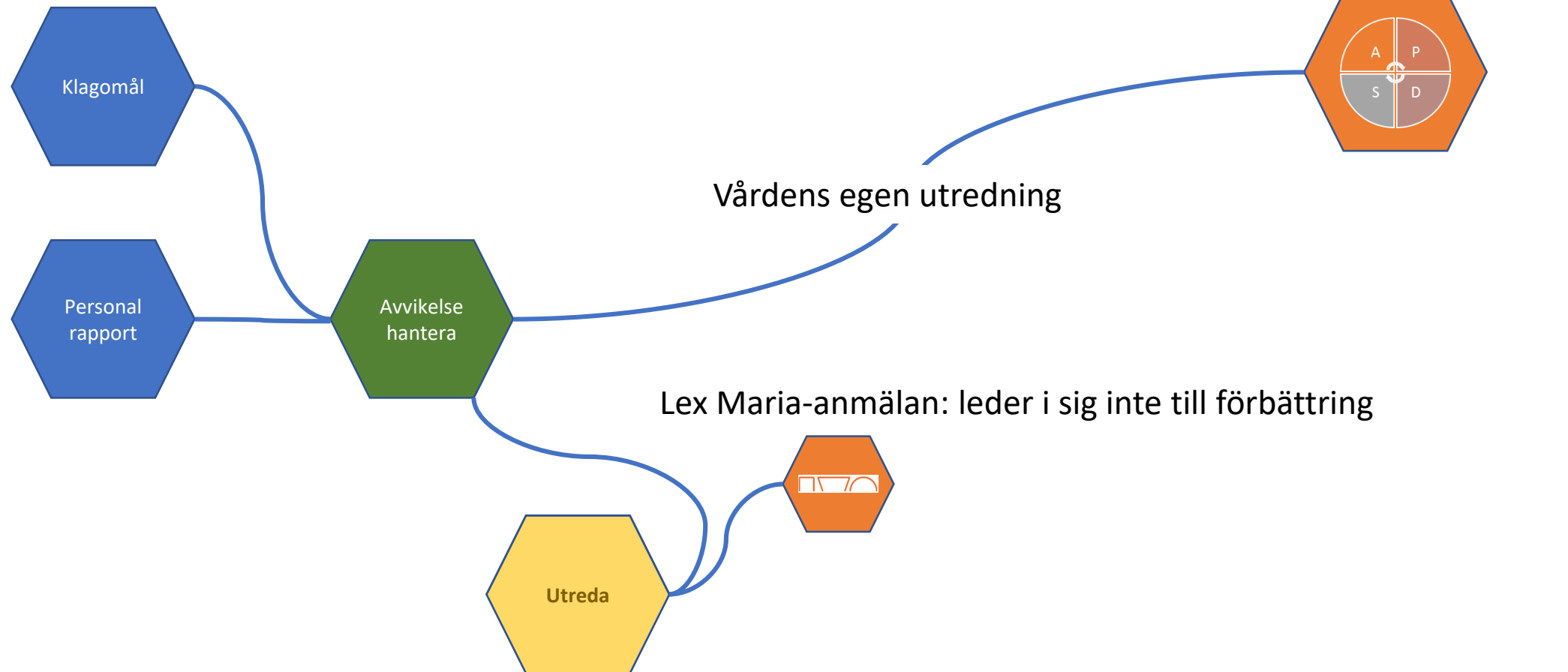
5 kap 2 § SOSFS 2011:9 – **egenkontroll** (t ex
journalgranskning)

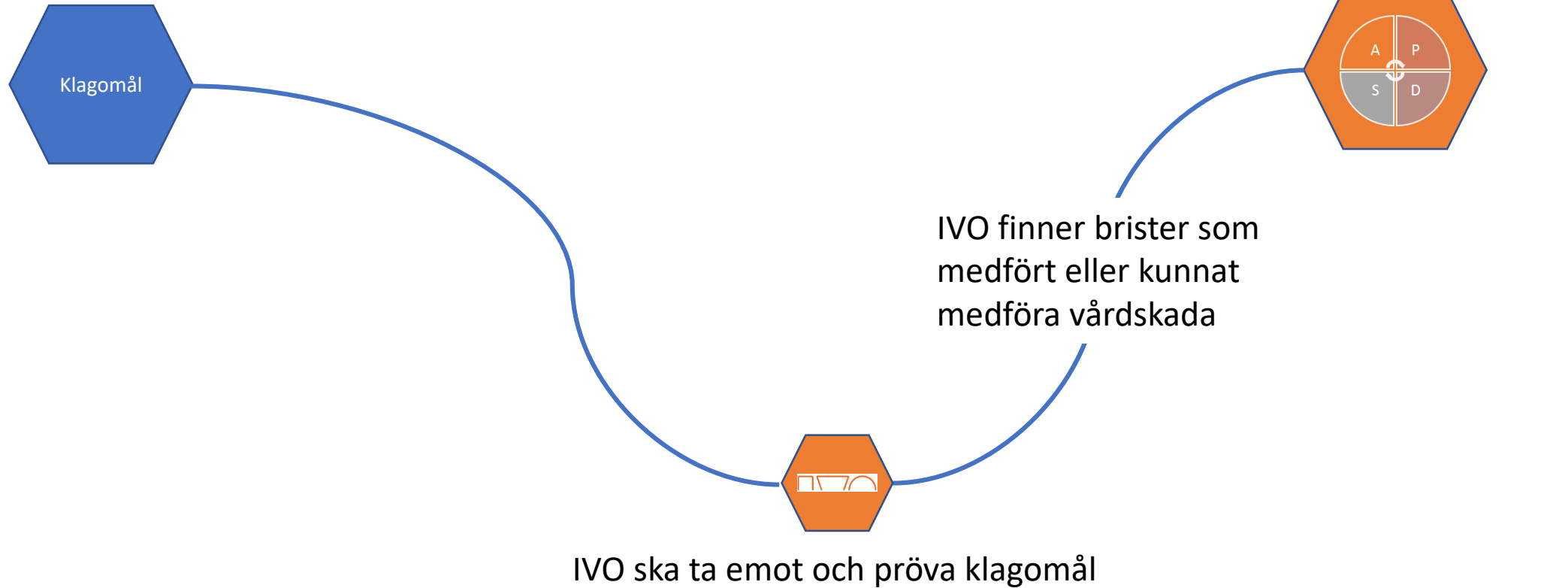
De ska finnas ett system för avvikelshantering och för dokumentation av avvikelshanteringen (7 kap 1 § SOSFS 2011:9, 3 kap 7 § HSLF-FS 2017:40)

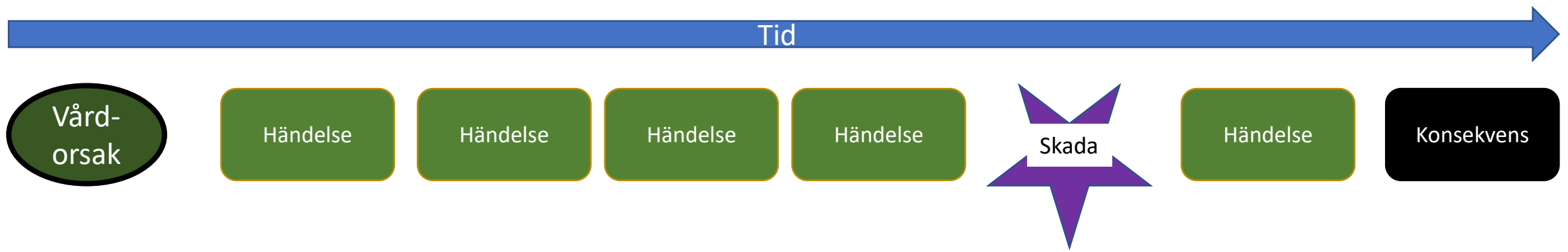

Lära av Lex Maria-anmälningar till IVO

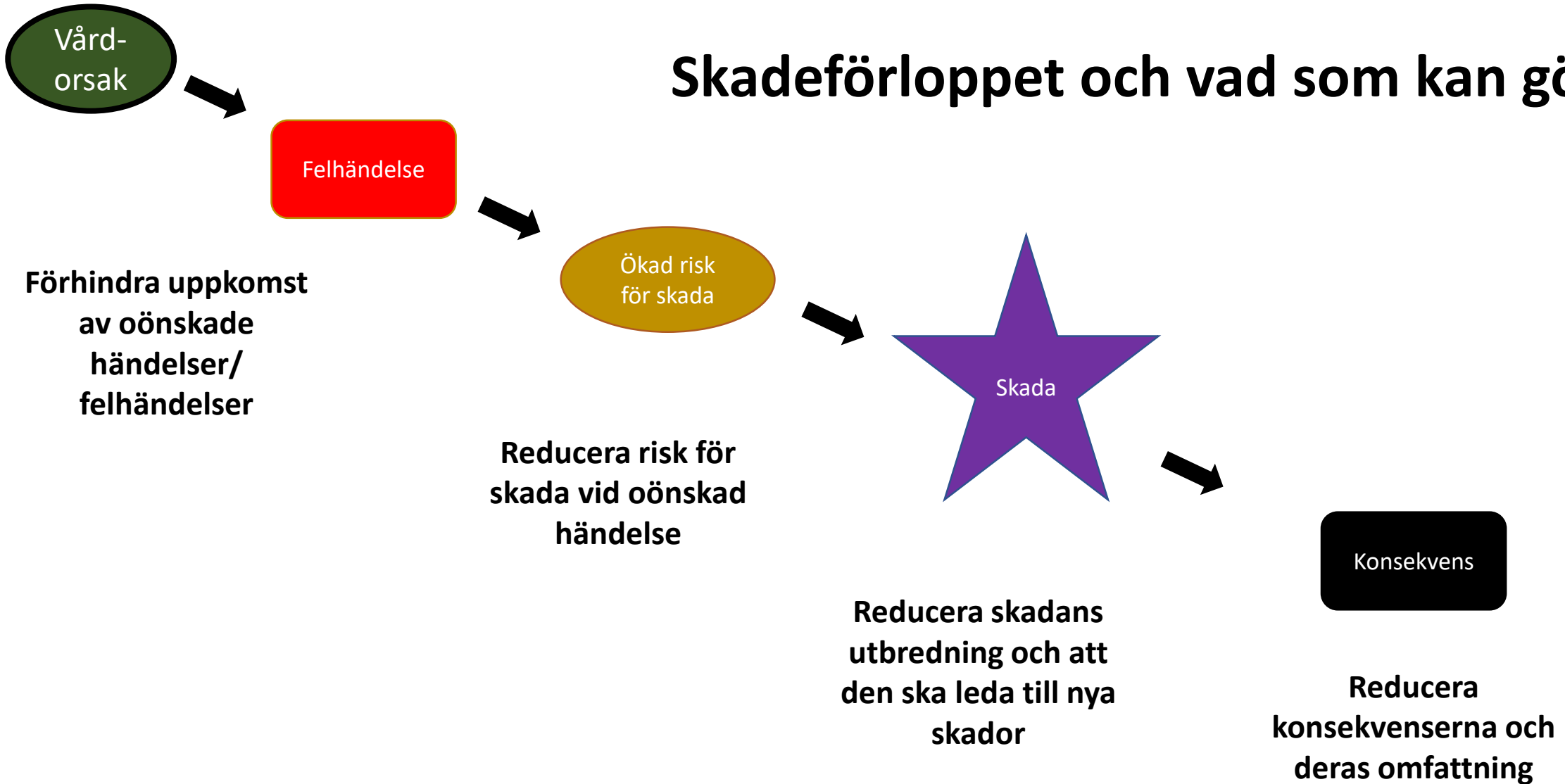
Lära av klagomålsanmälningar till IVO

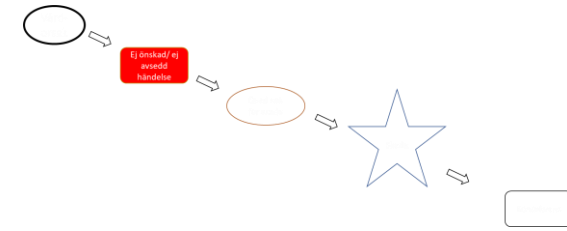
Ett händelseförlopp utgörs av flera kronologiska händelser – inget annat!

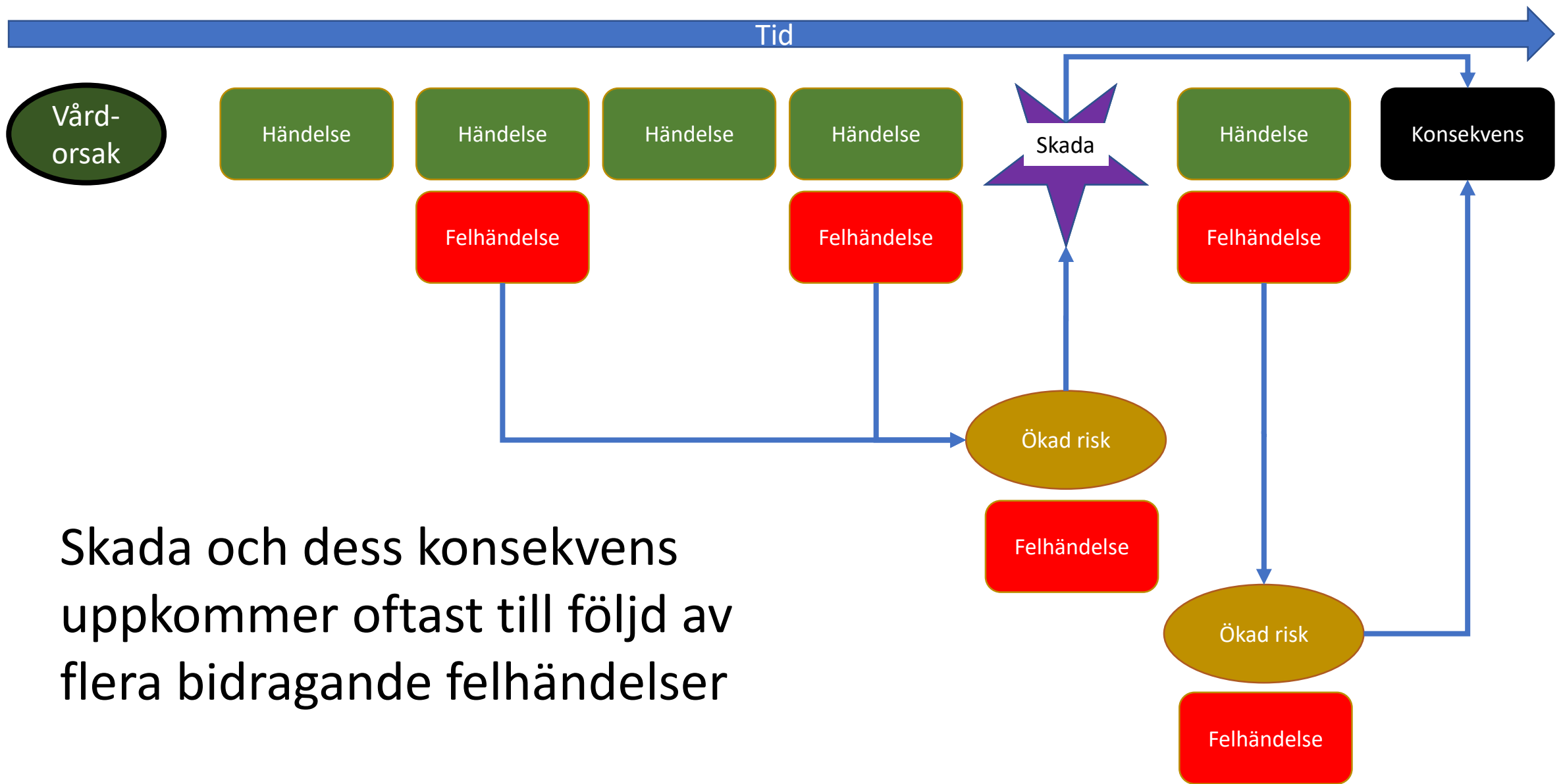
Skadeförloppet och vad som kan göras

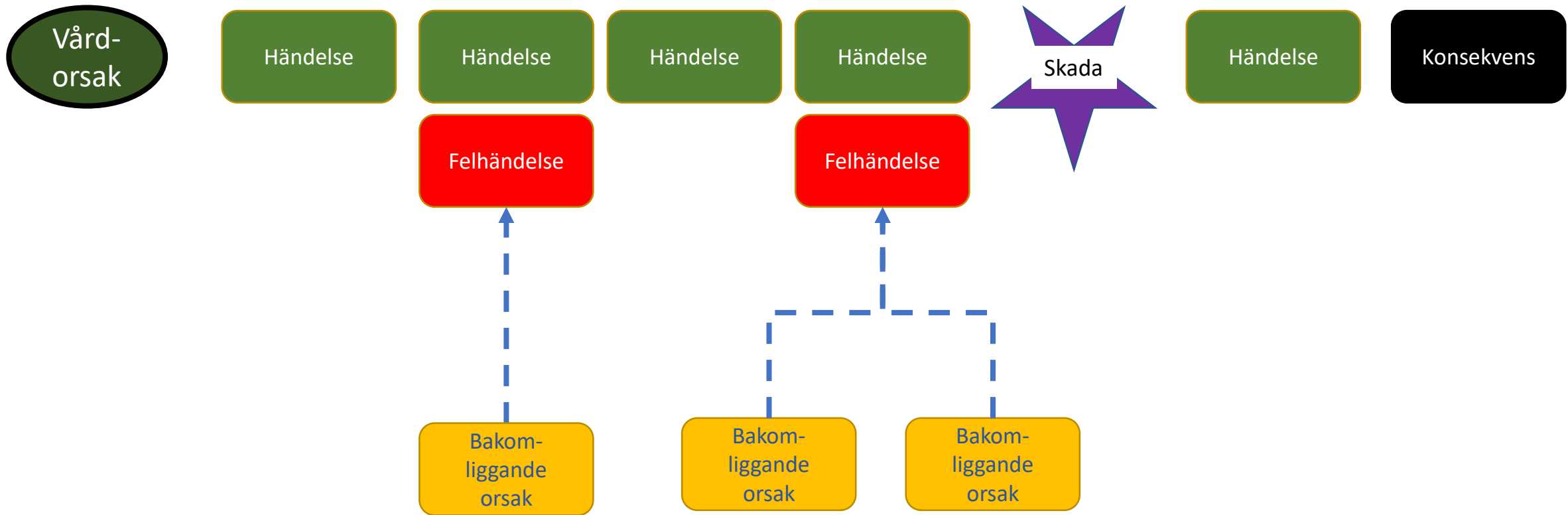
Felhändelse

- Aktivitet i vården som
  - genomförs på ett bristfälligt sätt
  - fördröjs
  - uteblir
  - är felaktig

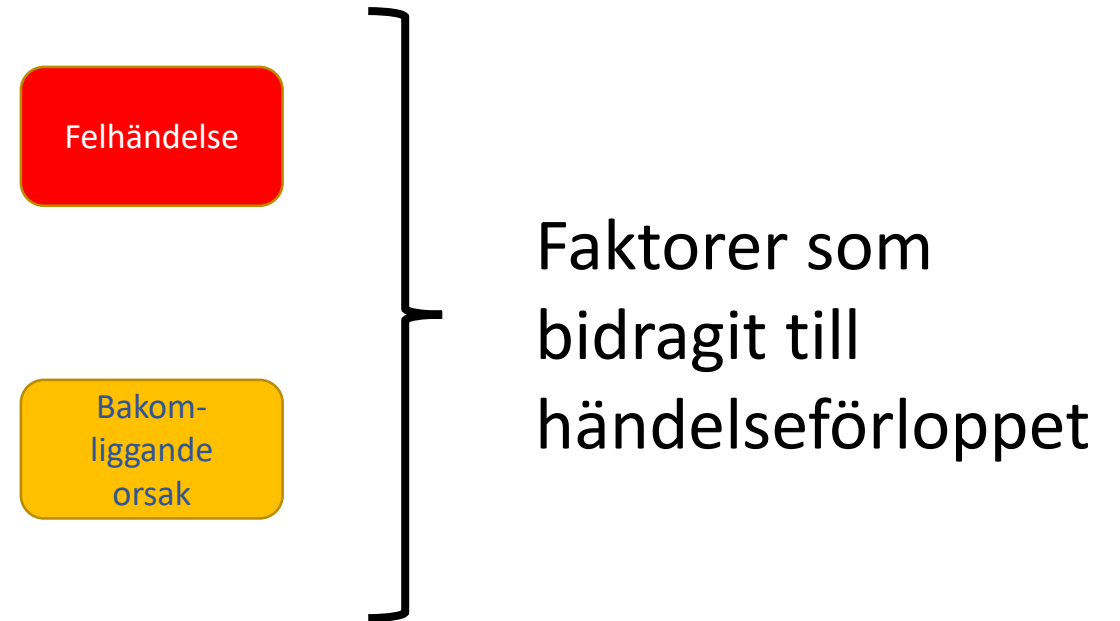
Skada och dess konsekvens
uppkommer oftast till följd av
flera bidragande felhändelser

Felhändelse uppkommer till följd av en eller flera bidragande bakomliggande orsaker

Hur vet vi vad som orsakat skadan?

- Bidragande felhändelser
  - Uppkommer som del i en process som involverar patienten
- Bakomliggande bidragande orsaker
  - Uppkommer i de organisatoriska strukturer som bygger upp processer som involverar patienter

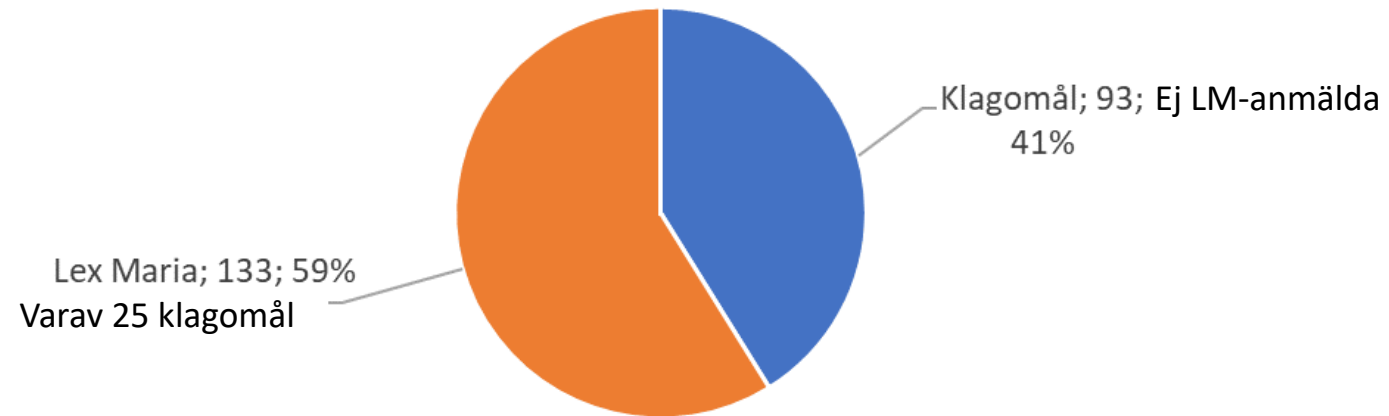
Källor för sammanställning av vårdskador som rör VGR i denna presentation

- Lex Maria-ärenden
- Klagomål till IVO (Inspektionen för vård och omsorg)
- Markörbaserad journalgranskning (MJG)

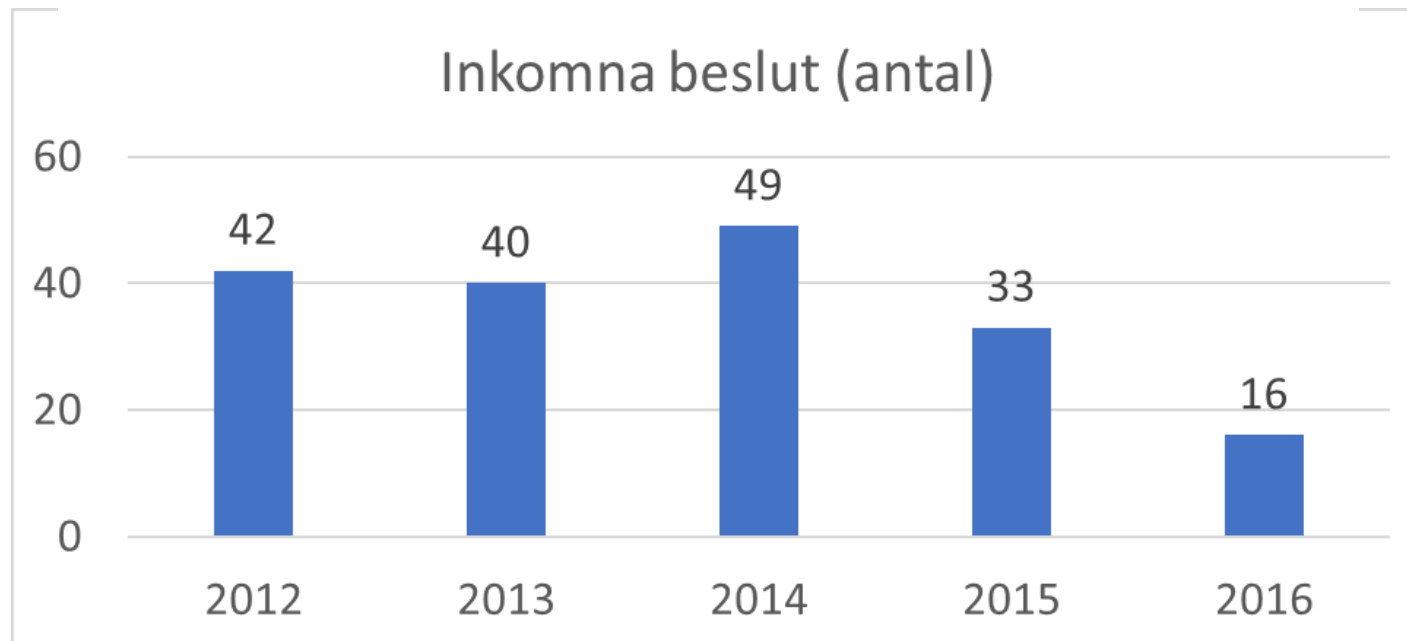

n=226

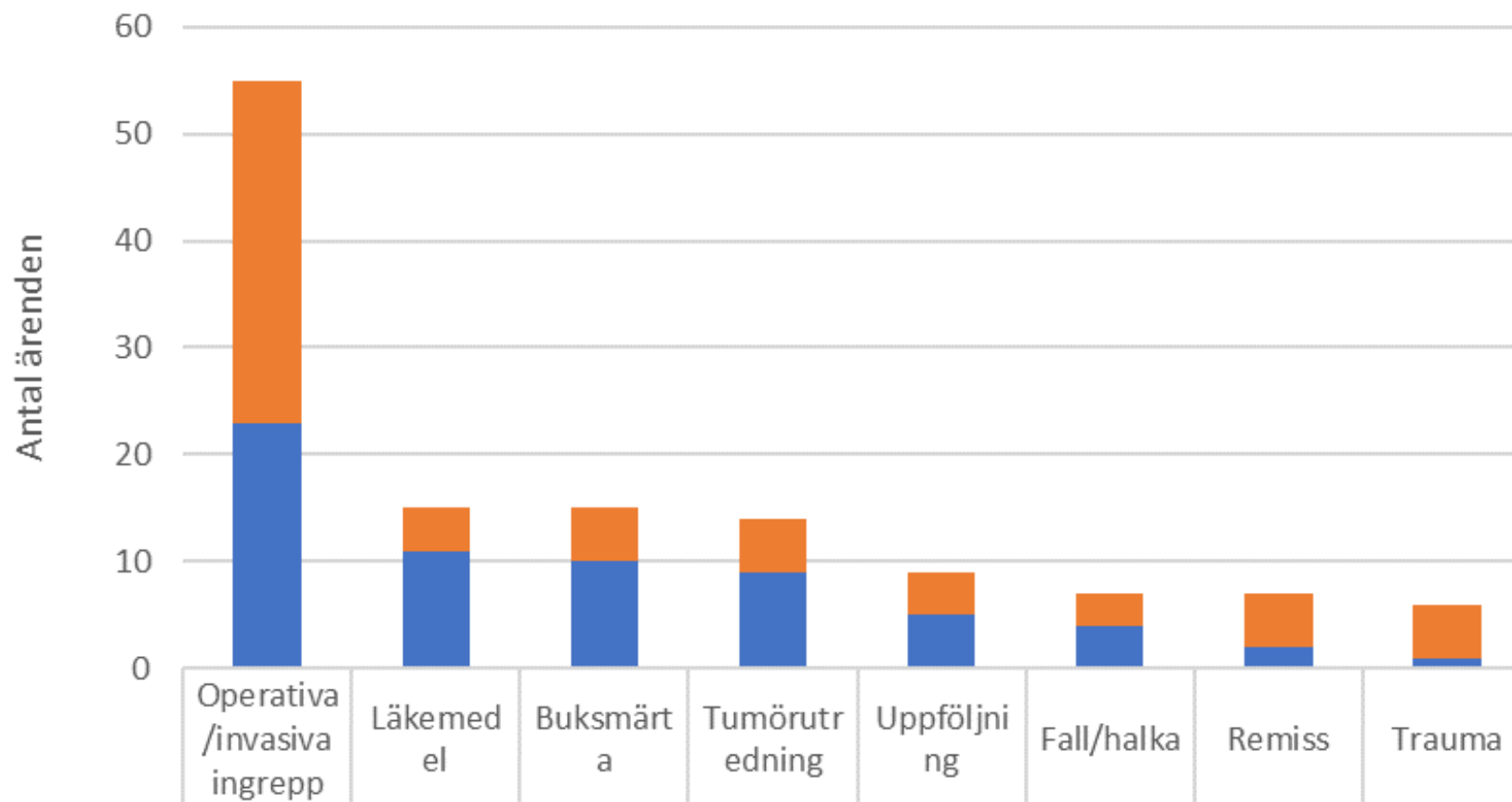
Ärendetyper (antal, andel)

Inkomna beslut (antal)

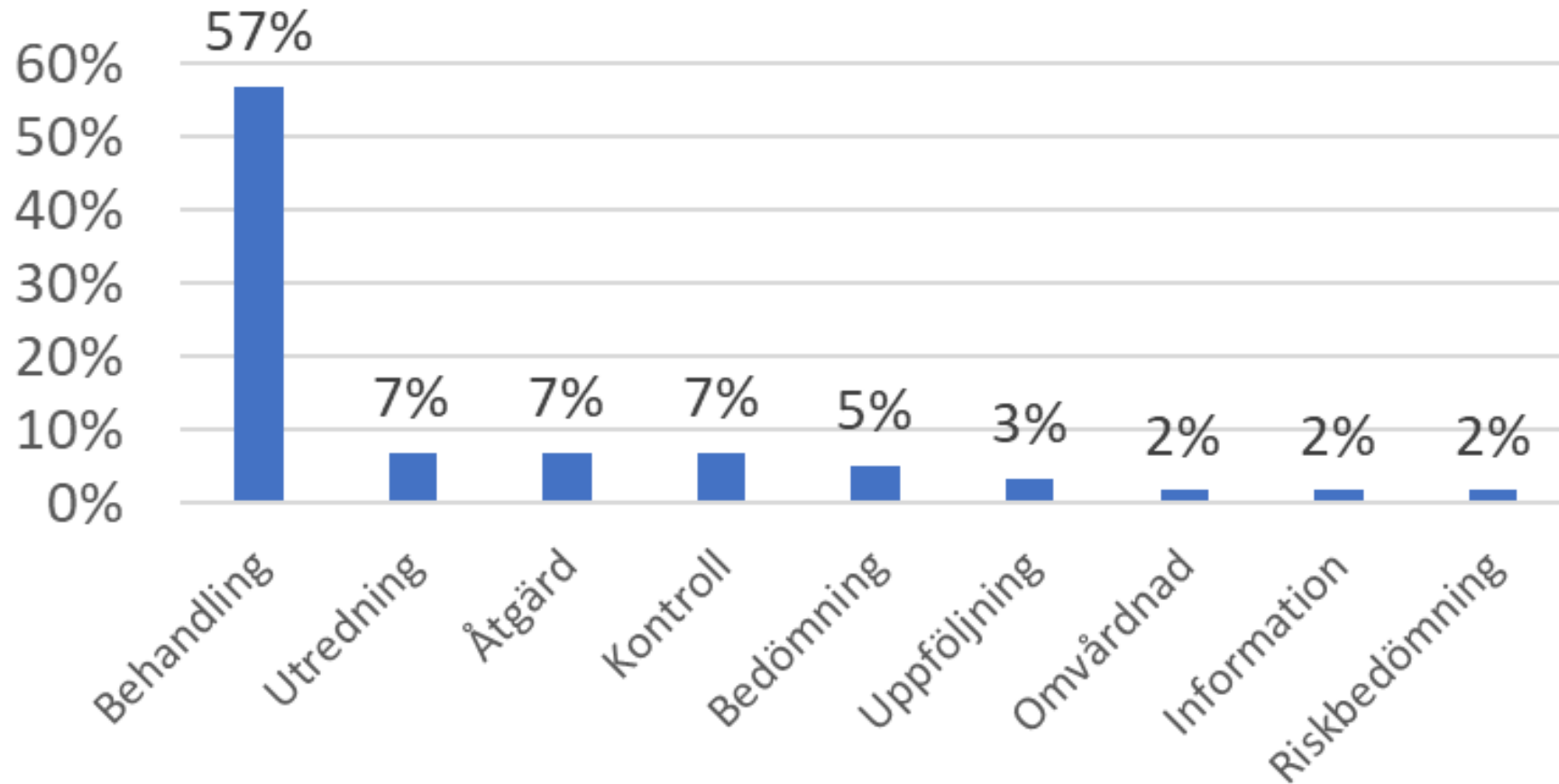

Riskområden för händelser (med minst 5 ärenden)

	Operativa/invasiva ingrepp	Läkemedel	Buksmärta	Tumörutredning	Uppföljning	Fall/halka	Remiss	Trauma
Totalt	55	15	15	14	9	7	7	6
Lex Maria (ej klagomål)	32	4	5	5	4	3	5	5
Klagomål	23	11	10	9	5	4	2	1

Aktiviteter där felhändelser uppkommer vid op/invasiva ingrepp (andel av ärenden i riskområdet)

Op/invasiva ingrepp

Skadetyyp	Antal
Vävnadsskada	15
Infektion	4
Smärta	2
Sår	2
Cirkulationssvikt	2
Blödning	1
Neurologisk	1
Tromboembolism	1
Allmänt	1

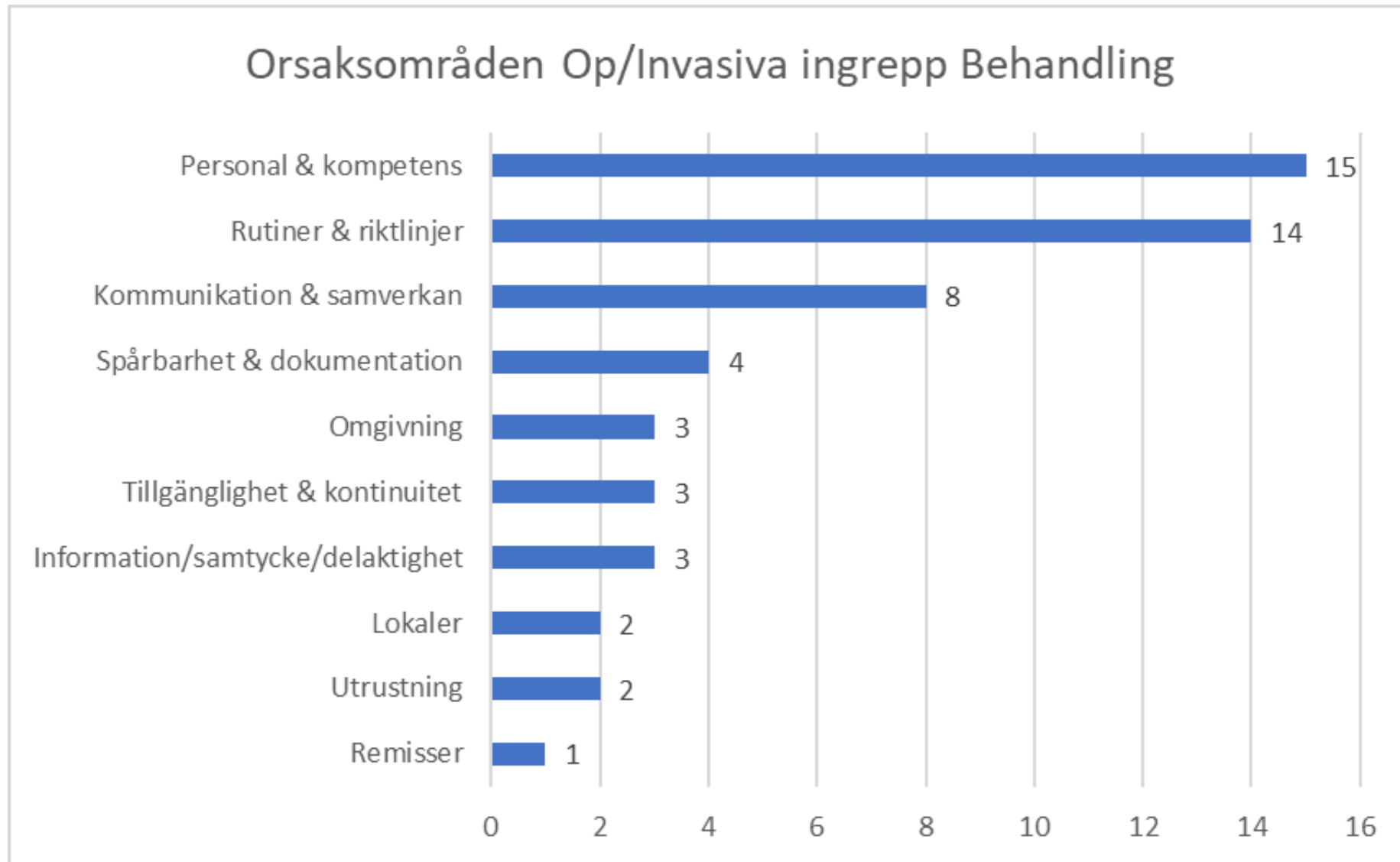
Skadelokal	Antal
Mage-tarm	6
Urinvägar	3
Bukorgan	3
Bukvägg	3
Hjärta	2
Perifer nerv	2
Lunga-NLV	1
UNS	1
System	1
Hud	1
Reproduktionsorgan	1
Sepsis	1
Peritoneum	1
Bröst	1

Beskrivning av skada

Uppkommen skada

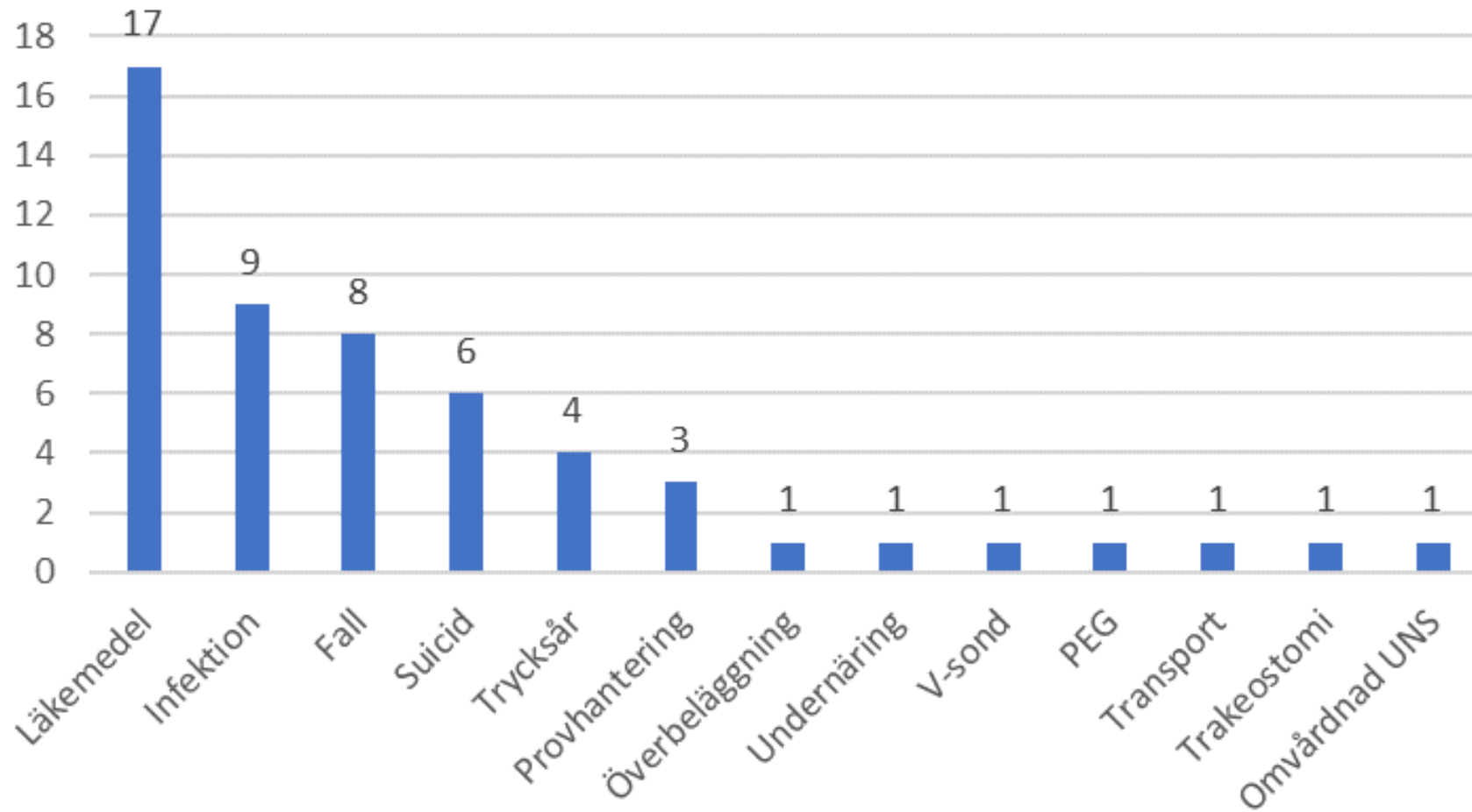
Hjärtmuskelperforat	1
Perinealskada	1
Peritonit	2
Uretärskada	1
Tarmskada	3
Anal sfinkterskada	1
Smärta	1
Lungemboli	1
Lidande	2
Nervskada	2
Sårdefekt	2
Sepsis	1
Tarmnekros	1
UVI	1
Blödning intraabdominal	1
Hjärtmuskelskada	1
Felaktig operation	2
Gallgång avklippt	1
Lungnekros	1
Tarmperforationer	1
Rektalskada	1
Luftembolier	1

Orsaksområden - kommentarer

- Personal och kompetens:
  - **Kunskaperna och erfarenheter (kompetens) är mestadels otillräckliga**
  - Endast ett ärende anger underbemanning som orsak
- Rutiner/riktlinjer
  - **Rutiner för specifika situationer saknas ofta eller följs inte**, ex: kontroller före hemgång, suturtagning, uppföljning efter ingrepp, standardvårdplaner
  - Många rutiner försöker täcka upp mot bristande tillgång till kompetens, t ex där en viss bedömning egentligen bör göras av läkare
- Kommunikation och samverkan
  - **Samverkan brister** mellan olika specialiteter vid särskilda ingrepp
  - **Ansvarsfördelning otydlig**
  - **Viktig information uteblir** vid överföring

Omvårdnadsrelaterade ärenden (n=54)

Läkemedel: felhändelser och skadeutveckling (n=17)

Vårdorsak	Felhändelse	Riskökning	Skada	Konsekvens
Smärtbehandling med morfin	Överdoser	Andningsdepression	Död	
TUR-B hos patient med förmaksflimmer	Utebliven återinsättning av AVK	Kardiell trombosbildning med embolus till hjärna	Stroke	Bestående nedsatt talförmåga
Misstänkt lungemboli efter omfattande tarmresektioner	Felaktig behandling med högdos antikoagulantia (patienten hade inte LE)	Ökad blödningsrisk efter operation	Intraabdominell blödning	Partienten avled
Operation av lungcancer	Fördröjd trombosprofylax	Tromboembolism	Lungemboli	Partienten avled
Gastric by-pass hos patient med förmaksflimmer	Utebliven AVK-ordination	Kardiell trombosbildning med embolus till hjärna	Stroke	Bestående neurologisk funktionsnedsättning
Smärtbehandling efter bråckoperation	Utebliven kontroll av biverkningar	Nedsatt tarmmotorik	Ileus	Operation
Operation	Överdoser	Allvarlig biverkan	Ingen	
Medicinsk behandling av appendicit	Utebliven antibiotikabehandling	Perforation	Peritonit	Operation
Postoperativ behandling	Överdoser av läkemedel	Andningsdepression	Ingen	

Läkemedel forts

Vårdorsak	Felhändelse	Riskökning	Skada	Konsekvens
Operation av blåscancer	Överdoserings natrium	Hypernatremi	Hypernatremi	Utökad sjukhusvård
Utredning av pankreatit	Utebliven behandling med ordinerat omeprazol	Ventrikelulcus	Ingen	
Behandling med morfin efter vidgning av uretär	Utebliven dokumentation av givet morfin	Utebliven kontroll av biverkningar		
Antibiotikabehandling av gallgångsinflammation	Felaktig behandling med sulfa trots överkänslighet	Allergisk reaktion	Anafylaxi	Utökad sjukhusvård
Cytostatikabehandling av cancer	Felaktig förskrivning av cytostatika av obehörig läkare	Cytostatikabiverkningar	Ingen	
Behandling med Spasmofen vid buksmärta	Behandling med kodein trots morfinöverkänslighet	Allergisk reaktion	Ingen	
Pågående utredning av rektalblödning	Felaktigt återinsättande av antikoagulantia	Ökad blödningsrisk pga okänt blödningsfokus	Blödning i mag-tarmkanalen	Partienten avled
Morfinbehandling vid njurstenssmärta	Utebliven kontroll av biverkningar	Andningsdepression	Hjärnskada pga syrebrist	Bestående cerebral funktionsnedsättning

Hur kan man åtgärda brister?

- **Mikronivå:** direkt i verksamheten – bör om möjligt alltid vidtas – ger snabbast resultat
  - Exempel: Implementera en ny rutin, skaffa en ny apparat
- **Mesonivå:** något behöver göras på en nivå som ligger ovanför verksamhetsnivå (ofta på sjukhus/regional nivå) – bör föreslås - ger mer hållbara resultat
  - Exempel: Utveckling av journalsystem, sjukhusövergripande/regional rutin
- **Makronivå:** något behöver göras på nationell nivå – tar mycket lång tid att genomföra men är förhoppningsvis mycket effektiva
  - Exempel: Utveckling av Vårdhandboken, nationell läkemedelslista, NPÖ
  - Märk: Att implementera Vårdhandboken är i sig en mikroåtgärd

Bakomliggande Bidragande Orsaker (BBO): Läkemedelsfel

- Rutiner (problem) (*åtgärdsnivå*)
  - Kontroll av läkemedel inför op (bristande) (*mikro*)
  - Trombosprofylax inför op (otydlig) (*mikro*)
  - Smärtlindring peroperativt (bristande) (*mikro*)
  - Koloskopi vid utredning av blod per rektum (följsamhet) (*mikro*)
  - Kontroll av vitalparametrar vid opioidbehandling (otydlig) (*mikro*)
  - Patienten som har med sig egna läkemedel till vårdavdelningen (saknas) (*mikro-meso*)
  - Överföring läkemedelsordinationer från op-avd till vårdavdelning (otydlig/saknas) (*meso*)
  - Koagulationskonsult vid återinsättande av antikoagulantia (saknas) (*meso*)
  - Överföring övervak från IVA till vårdavdelning (bristande) (*meso*)
  - Kontroll att ordinerade läkemedel blir administrerade (följsamhet) (*mikro-meso-makro*)

BBO: Läkemedelsfel

- Personal och kompetens
  - Riskmoment för diagnostiska fel (bristande) (*mikro*)
  - Introduktion av underläkare om befogenheter att förskriva (utebliven) (*mikro*)
  - Kunskap om att kodein omvandlas till morfin i kroppen (saknas) (*mikro-meso-makro*)
- Kommunikation
  - Information från koagulationsmottagningen (bristande) (*meso*)
- Tillgänglighet
  - Möjlighet att göra lungscint på jourtid (saknas) (*meso*)

BBO: Läkemedelsfel

- Utrustning
  - Larmsignaler i läkemedelsjournalen (saknas) (*meso-makro*)
  - Kommunikation via IT-system (bristande) (*meso-makro*)
  - Läkemedelsmodul kopplad mellan olika enheter (saknas) (*meso-makro*)
- Omgivning
  - Hög belastning (*mikro*)
- Spårbarhet/dokumentation
  - Kunskap om AVK-journal (bristande) (*mikro*)
  - Läkemedelsordination (otydlig) (*mikro/ansvar*)
  - Rutiner dokumentation av ordination och administrering (bristande) (*mikro-meso*)
  - Läkemedelsadministration (utebliven) (*mikro/ansvar*)
  - Uppmärksamhetsinfo om överkänslighet (brister) (*meso-makro*)

Fallskada: felhändelser och skadeutveckling (n=8)

Vårdorsak	Felhändelse	Riskökning	Skada	Konsekvens
Fall mot huvud i hemmet	Fall på vårdavdelningen	Fallskada	Hjärnblödning	Patienten avled
Ileus	Fall på vårdavdelningen	Fallskada	Höftfraktur	Operation
Anemi	Fall på vårdavdelningen	Fallskada	Sårskada	Sutur
Buksmärt (cancer)	Fall på vårdavdelningen	Fallskada	Sårskada	Lidande
Op hjärnblödning	Fall på vårdavdelningen	Fallskada	Höftfraktur	Operation
Kärloperation	Fall på vårdavdelningen	Fallskada	Höftfraktur	Operation
Operation	Fall på vårdavdelningen	Fallskada	Höftfraktur	Operation
Fallskada	Diagnos av fallskada fördröjd	Komplikationer av fallskada	Ingen	

BBO: Fallskada (8 händelser)

- Rutiner
  - Fallriskbedömning (följsamhet; 3) (*mikro*)
  - Fallprevention inkl upprättande av vårdplan (följsamhet; 3) (*mikro*)
- Personal och kompetens
  - Kompetens hos ny undersköterska (bristande) (*mikro*)
- Kommunikation och samverkan
  - Kommunikation mellan ssk och usk (bristande) (*mikro*)
- Omgivning
  - Hög arbetsbelastning (*mikro*)

Infektioner: felhändelser och skadeutveckling (n=9)

Vårdorsak	Felhändelse	Riskökning	Skada	Konsekvens
Operation av ljumskbråck	<i>Utebliven preop tvätt? Bristande aseptik perop? Bristande handhygien postop? Bristande sårvård postop?</i>	Ökad risk för postoperativ sårinfektion	Djup sårinfektion i ljumske och lilla bäckenet	Utökat vårdbehov och lidande
Hudinfektion runt stomi	Fördröjd operation (revision)	Spridning av infektion	Nekrotiserande fasciit ("mördarbakterie")	Patienten avled
Ileus	<i>Bristande aseptik och handhygien vid PVK-sättning? Bristande skötsel av PVK?</i>	Risk för PVK-infektion	PVK-infektion	Lidande
Buksmärta (symtom)	Fördröjd diagnos	Försämring av intraabdominell infektion	Sepsis till följd av bukabscess	Patienten avled
Divertikulit	Fördröjd behandling av ESBL (endast MRSA misstänktes)	Allvarlig infektion	Ingen	
Fall i hemmet	<i>Bristande aseptik och handhygien vid PVK-sättning? Bristande skötsel av PVK?</i>	Risk för PVK-infektion	PVK-infektion med sepsis	Utökat vårdbehov
Operation efter skada och sjukhusvård utomlands	Fördröjt odlnings svar	Risk för sårinfektion med multiresistenta bakterier	Sårinfektion med multiresistenta bakterier med sepsis	Utökat vårdbehov
Njurbäckeninflammation	Fördröjd behandling	Försämring av infektion	Försämring av njurbäckeninflammation	Patienten avled
Trötthet/svaghet (symtom)	Utebliven uppföljning av vitalparamtrar	Försämring av infektion Vårdska Vårdska inom kirurgin (T Brezicka)	Urosepsis	Utökat vårdbehov (IVA)

BBO: Infektioner (9 händelser)

- Rutiner
  - Hygienrutiner vid op (följsamhet) (*mikro*)
  - Skötsel och byte av PVK (följsamhet; 2) (*mikro*)
  - Feber postoperativt (saknas) (*mikro*)
  - Kontroll av vitalparametrar (saknas) (*mikro*)
  - Antibiotikabehandling vid appendicit hos gravid (saknas) – *kompetens?* (*mikro*)
  - Handläggning vid misstänkt MRSA (följsamhet) (*mikro*)
  - Bevakning av provsvar (kunskap om rutin) (*mikro*)
  - Handläggning av njursten och feber (saknas) – *kompetens?* (*mikro-makro*)

BBO: Infektioner (9 händelser)

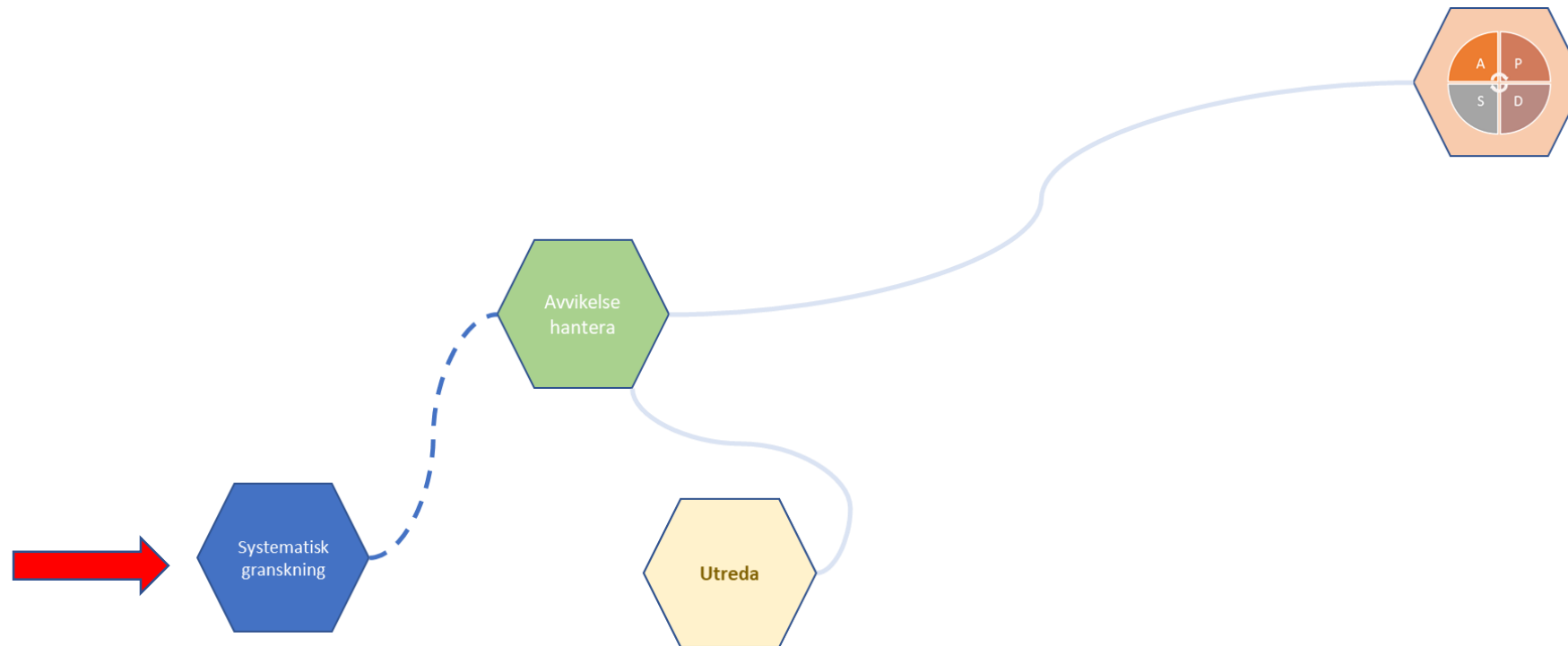
- Personal och kompetens
  - Kompetens hos bakjour (bristande) (*mikro*)
  - Appendicit hos gravid (bristande kunskap) (*mikro*)
  - Infektionssymtom vid djup sårinfektion (bristande kunskap) (*mikro-makro*)
  - Nekrotiserande fasciit (bristande kunskap) (*mikro-makro*)
- Kommunikation och samverkan
  - Rapportering av konsultsvar (utebliven) (*mikro*)
  - Samverkan mellan specialiteter med bristande lyhördhet för symtom och allvarlighet – *yrkesansvar* (*meso*)
  - Överföring av patient från sjukhus till primärvård (bristande) (*meso*)
- Tillgänglighet och kontinuitet
  - Många läkare involverade (bristande kontinuitet) (*mikro-meso*)
- Spårbarhet
  - Dokumentation av tagna prover och uppföljning (*mikro*)

Suicid: felhändelser och skadeutveckling (n=6)

Vårdorsak	Felhändelse	Riskökning	Skada	Konsekvens
Palliativ behandling vid cancer	Utebliven tolk	Psykisk reaktion vid besked om cancer	Suicid genom hopp från fönster på avdelningen	Patienten avled
Rektalcancer	<i>Bristande kommunikation vid besked? Bristande medvetenhet om psykisk ohälsa?</i>	<i>Reaktion vid cancerbesked med ökad risk för suicidförsök</i>	Suicid	Patienten avled
Gallbesvär			Suicid	Patienten avled
Bukbesvär			Suicid	Patienten avled
Buksmärta			Suicid	Patienten avled
Infektion i buk			Suicid genom hopp från fönster på avdelningen	Patienten avled

BBO: Suicid (6 händelser)

- Information till patient
  - Rutin för tolkanvändning (otydlig) (*mikro*)
- Rutiner
  - Suicidriskbedömning (följsamhet/saknas)
  - Bedömning av riskfaktorer för suicid (bristande) (*mikro*)
  - Bedömning av psykisk ohälsa (saknas; 2) (*mikro*)
  - Kontakt med kurator om närstående saknas vid cancerbesked (saknas) (*mikro*)
- Personal och kompetens
  - Risker vid psykisk sjukdom och cancerbesked (kunskap) (*mikro-makro*)
  - Identifiera behov av samtalsstöd (kompetens saknas) (*mikro-makro*)
- Kommunikation och samverkan
  - Samverkan med psykiatri hos patienter med samtidig somatisk och psykisk sjukdom (utebliven) (*meso*)
  - Samverkan med fastighetsägare om behov av fönsterlås (bristande) (*meso*)
- Utrustning/lokaler
  - Fönsterlås (bristande/saknas) (*mikro-meso*)

Vad händer?

De vanligaste skadorna enligt markörbaserad journalgranskning (MJG)

Källor för att upptäcka skador

- [Markörbaserad journalgranskning \(MJG\)](#)
  - Pågår nationellt sedan 2013
  - Alla (nästan) sjukhus i Sverige deltar
  - Somatisk slutenvård av vuxna
  - Slumpvis urval av journaler (kring 1 % av alla vårdtillfällen)
  - Syfte
    - Mäta förekomsten av vårdskador
    - Identifiera vilka vårdskador som är vanligast
    - Se vilka effekter på vårdresursanvändningen (vårdtider) som vårdskadorna medför
    - Följa utvecklingen av vårdskador
  - MJG somatisk vård ger ingen information om varför vårdskadorna uppkommer

Resursanvändning vårdskador i VGR

	Merkostnad (milj kr/år)	Vårdplatser/dag
Alla	610	200
VRI	290	90
Postop sårinf	90	25
UVI	90	30
Trycksår	70	30
Läkemedel	50	20
Blåsöverfyllnad	30	10
Fall	40	10

Källa: [Rapport vårdskadeutvecklingen i VGR 2013-2017](#) (på [VGRs vårdgivarwebb](#))

Fördelning av vårdskador i VGR 2013-2017

Vårdskador som kan förhindras genom teamsamarbete mellan sjuksköterskor, undersköterskor och läkare och som har stark koppling till omvårdnad

Källa: [Rapport vårdskadeutvecklingen i VGR 2013-2017](#) (på [VGRs vårdgivarwebb](#))

Uppkomst av vårdskador per år i VGR (skattat antal)

Specialitet	Speckod	Alla vårdskadetyper	VRI (alla)	Postop sårinf	UVI	Trycksår kategori 2-4	Läkemedelsrelaterad skada	Blåsoverflynnad	Fallskada
Internmedicinsk vård	101	3950	1460	70	510	680	460	190	240
Kirurgisk vård	301	3570	1260	630	170	170	320	220	70
Ortopedisk vård	311	3400	1430	800	340	290	270	240	220
Obstetrisk och gynekologisk vård	451	870	440	220	170	20	50	50	20
Urologisk vård	361	750	460	170	170	0	20	20	50
Infektionssjukvård	121	730	320	50	50	100	120	70	20
Geriatrisk vård	241	650	290	100	70	150	100	0	0
Plastikkirurgisk vård	351	610	360	320	20	0	0	0	20
Lungsjukvård	111	440	20	0	0	150	0	50	50
Neurokirurgisk vård	331	360	120	20	50	0	0	0	20
Neurologisk vård	221	360	190	0	100	120	0	0	0

Källa: [Rapport vårdskadeutvecklingen i VGR 2013-2017](#) (på [VGRs vårdgivarwebb](#))

Resursanvändning per år i VGR (skattat)

		Alla vård- skadetyper	UVI	Postop sår- infektion	VRI övriga	Trycksår	Blås- överfyllnad	Läke- medel	Övriga	Fall- skada
Alla spec	Vårdskade- kostnad (mkr)	608	84	101	95	75	17	36	172	41
	Andel av totalkostnad	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	Extra vårdskadedygn	83 000	12 700	12 000	13 200	10 600	2 100	5 000	22 400	5 300
	Andel av total vårdskadedygn	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	Extra vård dygn/pat	5,4	8,4	3,3	8,0	12,7	2,4	5,5	3,4	12,1
Kirurgi	Vårdskade- kostnad (mkr)	106		8	18		10	15	45	
	Andel av totalkostnad	17%		8%	19%		59%	42%	26%	
	Extra vårdskadedygn	12 200		1 000	2 100		1 200	1 700	5 200	
	Andel av total vårdskadedygn	15%		8%	16%		57%	34%	23%	
	Extra vård dygn/pat	4		1,3	8,5		3,1	4,4	4,1	

Källa: [Rapport Vårdskadeutvecklingen och vårdresursanvändning vid vårdskador i VGR](#) (på [VGRs vårdgivarwebb](#))

Sammanfattning de vanligaste skadetyperna inom kirurgin

Framkommer av Lex Maria, klagomål till IVO och markörbaserad journalgranskning.

- Infektioner
  - Postoperativa sårinfektioner, försämring av infektioner som handläggs kirurgiskt
- Läkemedelsrelaterade skador
  - Överdoserings, felaktig antikoagulantibehandling, andningsdepression (opiater)
- Skador vid operativa/invasiva ingrepp
  - Skador på mage-tarm, urinvägar, bukorgan, bukvägg
- Blåsöverfyllnad
- Och sen får man inte glömma att trycksår, KAD-relaterade UVler, fallskador och suicid också förekommer

Checklista vid vård på avdelningen - mikroåtgärd

Vid inskrivning/inför operation

- Aktuella läkemedel: vilka ska tillfälligt sättas ut - blödningsrisk?
- Har patienten egna läkemedel med sig som tillfälligt bör sättas ut?
- Överkänslighet mot läkemedel
- Övervägande om tromboprofylax
- [Fallrisk](#)
- [NEWS](#)
- MRSA?
- Psykisk ohälsa?

Efter operation

- Aktuella ordinationer vid överföring till vårdavdelning
- Fallrisk

Vid utskrivning

- Vilka läkemedel som tillfälligt satts ut vid inskrivning ska återinsättas?
- Behövs koagulationskonsult?
- Är all viktig information överförd till nästa instans?
- Är allt viktigt tydligt dokumenterat?

Hela tiden

Vårdhandboken

- Smärtlindringen tillräcklig?
- Alla ordinationer tydligt dokumenterade?
- Alla ordinerade läkemedel administrerade och uppföljda (dokumentation)?
- Ogynnsamma läkemedelskombinationer?
- Används opioider/kodein?
- Följ hygienrutinerna
- NEWS
- Kolla tarmmotorik och blåsfunktion
- Kolla bensvullnad (djup ventrombos)?
- Tilltagande andfåddhet/andningsfrekvens eller plötslig bröstsmärta (lungemboli)?
- Fallriskprevention
- Skötsel och byte av slangar och katetrar (CVK, PVK, KAD, drän). Ska de finnas kvar?
- Sårinfektion?
- Kommunikation: SBAR i alla situationer
- Förstår patienten? Stämningsläge?
- Behöver patienten särskilt stöd från närstående/kurator? Psykkonsult?

[NEWS](#) påvisar tidigt tecken på:

- Andningsdepression
- Utveckling av sepsis
- Lungemboli

[SBAR](#) säkerställer:

- Viktig information överförs
- Mellan personal
- Mellan skift
- Vid rond
- Vid överföring av patient

VARNINGSSIGNALER:

- Stress
- Hög arbetsbelastning
- Störningar under arbete
- Upplevelse av konflikt
- Oerfaren personal
- Allvarliga besked
- Fönster som kan öppnas